

SOILUTIL Konferencia
Talajjavítás hulladékokkal

A hulladék hasznosításának
jogi szabályozása

Prof. Dr. Bándi Gyula
az EU környezetjog Jean Monnet
professzora, PPKE JÁK

BMGE, 2013. november 13.

Mottó

A Kormány 1307/2011. (IX. 6.) Korm. határozata a Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégiáról

6.4.1 JOGI KÖRNYEZET

- ... a jogszabályi környezetnek hosszú távúnak és kiszámíthatónak kell lennie, hogy megfelelő biztonságot nyújtson a fejlesztésekhez, beruházásokhoz, valamint lehetővé tegye új koncepciók alkalmazhatóságát (pl. építőipar). A kiszámíthatósághoz tartozik a hatósági jogalkalmazási gyakorlat egységességének biztosítása, az ellenőrzés rendszerességének megvalósítása, a jogkövető magatartás kikényszerítése és ez a gazdaság minden területére érvényes.
- Az innovációk bevezetésének másik fő akadályozó tényezője az adminisztrációigény, valamint az engedélyezési eljárások bonyolultsága és időigénye.

A Kormány 1414/2013. (VII. 4.) Korm. határozata a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia (2013–2020) elfogadásáról

- *Jogi környezet kiszámítható és támogató működése:* a jogrendszer az innováció elengedhetetlen kelléke, enélkül nem remélhető a KFI-re alapozott gazdasági felzárkózás.
- Ezt az állapotot azonban még távolról sem értük el, sem mi, sem az EU (bár az utóbbi közelebb van)

A hulladék fogalma

Kiindulási pont, mint mindig, a hulladék fogalma és általában a fogalmi tisztázás.

Az ECJ/CJEU ebben döntő tényező volt.

2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

- 23. *hulladék*: bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles;

Niselli eset^[1], amely a vashulladék hasznosítása kapcsán értelmezi a hulladék fogalmát. „45. Mindezek ellenére – figyelembe véve a hulladék fogalmának minél tágabb értelmezésére vonatkozó kötelezettséget – a környezetükre irányuló negatív hatások és terhelések korlátozása érdekében a melléktermékekre vonatkozó fenti érvelést azokra az esetekre kell korlátozni, amelyek során a tárgyak, az anyag vagy nyersanyag ugyanazon termelési körben történő előzetes feldolgozás nélküli újrafelhasználása nem csak lehetséges, hanem bizonyos is (a fent hivatkozott Palin Granit ítélet 36. pontja).”

^[1] C-457/02. sz. ügy, előzetes döntéshozatali eljárás, amelyet a Tribunale penale di Terni (Olaszország) terjesztett elő az előtte Antonio Niselli ellen folytatott büntetőeljárásban, 2004. november 11.

Hulladékhierarchia

7. § (1) A hulladékképződés megelőzése és a hulladékgazdálkodás során az alábbi tevékenységek elsőbbségi sorrendként történő alkalmazására kell törekedni:

- a) a hulladékképződés megelőzése,
- b) a hulladék újrahasználatra előkészítése,
- c) a hulladék újrafeldolgozása,
- d) a hulladék egyéb hasznosítása, így különösen energetikai hasznosítása, valamint
- e) a hulladék ártalmatlanítása.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységek közül azt kell választani, amely az **összességében legjobb környezeti eredményt biztosító megoldást** hordozza magában, és elősegíti az e törvény szerinti hasznosítási és ártalmatlanítási célkitűzések megvalósítását.

(3) Az összességében legjobb környezeti eredményt biztosító megoldás érvényesülése érdekében bizonyos hulladékáramok esetében az (1) bekezdésben meghatározott tevékenység a hulladékhierarchia szerinti elsőbbségi sorrendtől eltérően is megválasztható. Ennek indokoltságát a hulladékképződés és a hulladékgazdálkodási tevékenységek által gyakorolt összhatásokat bemutató **életciklus-szemléleten** alapuló vizsgálati elemzéssel kell igazolni.

(4) A (3) bekezdés szerinti hulladékáramokat, valamint a vizsgálati elemzésre vonatkozó szabályokat az életciklus-szemléleten alapuló vizsgálati elemzés elvégzésének részletes szabályairól szóló kormányrendelet határozza meg.

Általános követelmények

6. §

- (1) Hulladékgazdálkodási tevékenységet az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül úgy kell végezni, hogy az ne jelentsen kockázatot a környezeti elemekre, ne okozzon lakosságot zavaró (határértéket meghaladó) zajt vagy bűzt, és ne befolyásolja hátrányosan a tájat, valamint a védett természeti és kulturális értékeket.
- (2) Aki olyan hulladékgazdálkodási tevékenységet végez, amely a tevékenység jellegéből fakadóan a környezeti elemekre, az emberi egészségre, a tájra, valamint a védett természeti és kulturális értékekre kockázatot jelent, gondoskodik arról, hogy a kockázatot a lehető legkisebbre csökkentse.
- (3) A hulladékban rejlő anyag, energia hasznosítása érdekében **törekedni kell a hulladék lehető legnagyobb arányú újrahasználatra előkészítésére, újrafeldolgozására, valamint a nyersanyagok hulladékkal történő helyettesítésére.**

Hasznosítás

Ht: 20. *hasznosítás*: bármely kezelési művelet, amelynek fő eredménye az, hogy a hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna, vagy amelynek eredményeként a hulladékot oly módon készítik elő, hogy ezt a funkciót akár az üzemben, akár a szélesebb körű gazdaságban betölthesse; a hasznosítási műveletek nem kimerítő listáját a 3. melléklet tartalmazza;

Ismét bírósági ítélet jelentett áttörést: az ASA-ítélet^[1], a hasznosítás és ártalmatlanítás közötti határvonal tisztázása révén

- „58. Meg kell állapítani bevezetésként, hogy sem a Rendelet (a hulladékszállításról – a Szerk, megjegyzése), sem az irányelv nem tartalmaz általános fogalmat a hasznosításra vagy ártalmatlanításra, hanem csupán utal az irányelv II A és a II B mellékleteire, amelyekben ezen koncepciók körbe tartozó különböző műveleteket felsorolják. ...
- 69. Az Irányelv 3. cikk (1) bekezdés b) pontja és negyedik preambulum-bekezdése értelmében az elsődleges cél, hogy a hulladék hasznos célt szolgáljon, helyettesítve más anyagokat, amelyeket erre a célra használni lehetne, ennek révén megőrizve természetes erőforrásokat. ...
- 71. A fenti megfontolások alapján ... Az ilyen lerakás hasznosítás, ha elsődleges célja szerint a hulladék hasznos célt szolgál, helyettesítve más anyagokat, amelyeket erre a célra használni lehetne.”

^[1] C-6/00, előzetes döntéshozatali eljárás, amit a Verwaltungsgerichtshof, Austria terjesztett elő az Abfall Service AG (ASA) és a Bundesminister für Umwelt, Jugend und Familie közötti jogvitában, 27 February 2002, [2002] ECR I-1961

Melléktermék

8. § Valamely anyagot vagy tárgyat, amely olyan előállítási folyamat során képződik, amelynek elsődleges célja nem az ilyen anyag vagy tárgy előállítása, a következő feltételek **együttes teljesülése esetén** nem hulladéknak, hanem mellékterméknek lehet tekinteni:
- a) további felhasználása biztosított,
 - b) előállítását követően - a szokásos ipari gyakorlattól eltérő feldolgozás nélkül - közvetlenül felhasználható,
 - c) az előállítási folyamat szerves részeként állítják elő,
 - d) a környezetet és az emberi egészséget hátrányosan nem érinti, és
 - e) további használata jogszerű, azaz meghatározott módon történő felhasználása tekintetében az anyag vagy tárgy megfelel a termékre, a környezet- és egészségvédelemre vonatkozó összes jogszabályi előírásnak.

Bizottság: Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on waste June 2012

1.2 A melléktermék koncepciója

- Hangsúlyozni kell, hogy annak megítélése, vajon egy anyag hulladék vagy sem, valamennyi körülmény fényében és a keretirányelv céljának figyelembevételével ítélni lehet meg.

Példa: 1.2.9 What is the relationship between achieving 'by-product' status and REACH legislation?

- Ha egy tárgy mellékterméknek tekinthető a keretirányelv szerint, elviekben a REACH rendelet - (EC) 1907/2006 – hatálya alá tartozik, hiszen annak tárgyi hatálya csak a hulladéokra nem terjed ki. Valamennyi REACH követelmény (pl. regisztrálás és tájékoztatás) értelemszerűen teljesítendő.

Példa

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009. október 21-i 1069/2009/EK RENDELETE a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (állati melléktermékekre vonatkozó rendelet)

Preambulum:

- (5) ... közösségi **egészségügyi szabályokat** következetes és átfogó keretben kell meghatározni.
- (6) A szabályok meghozatalakor tekintetbe kell venni az e művelet végrehajtása alatt fennálló **környezeti kockázatokat** is. ...
- (21) Az állati melléktermékek **életciklusában** meg kell határozni azt a kiindulási pontot, amelytől kezdve e rendelet előírásai alkalmazandók. Ha egy termék állati melléktermékké válik, az nem válhat újra az élelmiszerlánc részévé. ... meg kell határozni a kockázatot jelentő körülményeket.
- (22) A **jogbiztonság és a potenciális kockázatok megfelelő kezelése** érdekében, a takarmánylánc biztonságát közvetlenül már nem befolyásoló termékek esetében az előállítási láncban végpontot kell meghatározni.
- (23) Ugyanakkor, különösen az újabban felmerülő kockázatok esetében, lehetőséget kell biztosítani e végpont módosítására.
- (25) ..., csak olyan létesítményekben vagy üzemekben lehet elvégezni, amelyeket azt megelőzően az illetékes hatóság **engedélyezett** az adott művelet elvégzésére.
- (29) Az állati melléktermékeket és az állati melléktermékekből származó termékeket **kockázatértékelés alapján három kategóriába kell sorolni**, amelyek tükrözik az említett állati melléktermék jelentette köz- és állat-egészségügyi kockázatok mértékét. ...
- (37) Saját ellenőrző rendszert kell létrehozni annak biztosítása érdekében, hogy a létesítményen vagy az üzemben belül e rendelet követelményeinek megfelelően járjanak el. A hivatalos ellenőrzések alkalmával az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük a saját ellenőrzést is. ... A **HACCP elvei** ... hasznos eszközt jelenthetnek ...

A hulladékstátusz megszűnése

9. § (1) Hasznosítási műveleten átesett anyag vagy tárgy a továbbiakban nem tekintendő hulladéknak a következő feltételek együttes teljesülése esetén:

- *a)* meghatározott célra rendeltetésszerűen, általános jelleggel használják,
- *b)* rendelkezik piaccal vagy van rá kereslet,
- *c)* megfelel a rendeltetésére vonatkozó műszaki követelményeknek és a rá vonatkozó jogszabályi előírásoknak, szabványoknak, és
- *d)* használata összességében nem eredményez a környezetre vagy az emberi egészségre káros hatást.
- ...

- **10. § (1)** A hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételek teljesítéséhez szükséges egyedi, illetve részletes előírásokat - ideértve a szennyező anyagok határértékeit, továbbá az anyag vagy tárgy lehetséges káros környezeti hatásainak elkerülésére vonatkozó szabályokat - a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (1) bekezdésének végrehajtására kiadott uniós jogi aktus állapítja meg a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel.
- (2) Ha egy hulladékáram vonatkozásában a hulladékstátusz megszűnésének feltételeiről uniós jogi aktus nem rendelkezik, a hulladékstátusz megszűnésének további feltételeit, valamint az ilyen feltételek teljesítéséhez szükséges részletes előírásokat kormányrendelet állapítja meg.
- (3) A hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételeknek való megfelelés igazolására alkalmas minőségbiztosítási rendszer tanúsítását jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő tanúsító szervezet végezheti.
- ...
- (5) A hasznosítási művelet útján előállított anyag vagy tárgy a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételeknek való megfelelését a termék megfelelésének és biztonságának ellenőrzéséért felelős hatóság, illetve piacának felügyeletéért felelős hatóság ellenőrzi.

Bizottság: Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on waste June 2012

- **1.3 A hulladékstátusz megszűnése koncepciója**
- ... a hulladék termelőre vagy birtokosra vonatkozó különös követelmények hatályukban maradnak, amíg a hasznosítási művelet be nem fejeződik, összhangban a keretirányelv céljaival, tehát a hulladékkal kapcsolatos egészségi és környezeti kockázatok minimalizálásával ... megjegyzést érdemel, hogy a keretirányelv preambuluma 22. bekezdése következtében a hulladékstátusz megszűnésének elérésére irányuló művelet lehet akár olyan egyszerű is, hogy ellenőrizzük, hogy a hulladék teljesíti-e a szükséges kritériumokat.

Study report on End-of-waste criteria for Biodegradable waste subjected to biological treatment - Draft Final Report, 11 July 2013 IPTS Seville, Spain

- A szabályalkotók előtt az a kihívás áll, hogy **optimalizálják** a szerves anyagok és tápanyagok hasznosításának előnyeit a komposztáláson keresztül és kerüljék el a szükségtelen korlátokat. Ugyanakkor az **egészségügyi és környezeti hatások és kockázatok is kezelendők**, annak érdekében, hogy a biztonság és környezetvédelem megfelelő szintjeit elérjék.

Kritériumok

Megjelent:

A TANÁCS 2011. március 31-i 333/2011/EU RENDELETE egyes fémtörmeléktípusoknak a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti hulladék jellegének megszűnését meghatározó kritériumok megállapításáról

- (3) A vas-, az acél- és az alumíniumtörmelék hulladék jellegének megszűnését meghatározó kritériumoknak biztosítaniuk kell, hogy a hasznosítási műveletből származó vas-, acél- és alumíniumtörmelék eleget tegyen a fémipar műszaki elvárásainak, megfeleljen a termékekre irányadó fennálló jogszabályoknak és szabványoknak, és összességében sem a környezetre, sem az emberi egészségre ne legyen kedvezőtlen hatással. ...

És még:

- A BIZOTTSÁG 2012. december 10-i 1179/2012/EU RENDELETE a tört üvegnek a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti hulladék jellegének megszűnését meghatározó kritériumok megállapításáról
- A BIZOTTSÁG 2012. június 11-i 493/2012/EU RENDELETE a hulladékelemek és -akkumulátorok újrafeldolgozási eljárásaihoz tartozó, a 2006/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti újrafeldolgozási hatékonysági mutatók számítása részletes szabályainak megállapításáról
- A Bizottság 715/2013/EU rendelete (2013. július 25.) a réztörmeléknek a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti hulladék jellegének megszűnését meghatározó kritériumok megállapításáról

Elemek, akkumulátorok

Ezekben belül különféle megoldások, pl.

I. MELLÉKLET

- *A hulladékelemek és -akkumulátorok újrafeldolgozási eljárásaihoz tartozó újrafeldolgozási hatékonysági mutató számításának módszere*
- 1. Az újrafeldolgozási eljárás újrafeldolgozási hatékonysági mutatóját a következőképpen kell meghatározni

$$R_E = \frac{\sum m_{\text{kimenő}}}{m_{\text{bemenő}}} \times 100, [\text{mass \%}]$$

- ahol:
- RE: az újrafeldolgozási eljárás számított újrafeldolgozási hatékonysági mutatója a 2006/66/EK irányelv 12. cikkének (4) bekezdése alkalmazásában [tömegszázalék]
- mkimenő: *az újrafeldolgozottként figyelembe vett kimenő frakciók egy naptári évre összesített tömege*
- mbemenő: *az elem- és akkumulátor-újrafeldolgozási eljárásba belépő bemenő frakciók egy naptári évre összesített tömege.*

Hazai jog újdonságai

318/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a hulladéklerakási járulék megfizetéséről és felhasználásának céljairól

- 3. § (1) A hulladéklerakási járulékból befolyt összeget a környezetvédelemért felelős miniszter a következőkre fordítja: ...
- c) a hulladékképződés megelőzését szolgáló ösztönző rendszerek támogatására; ...
- e) a hulladék hasznosítására vonatkozó országos célok teljesítéséhez szükséges beruházás, technológiai fejlesztés támogatására; ...
- g) a hulladéklerakók rekultivációjára, a jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállítására, kezelésére;...

310/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tervekre és a megelőzési programokra vonatkozó részletes szabályokról

- 2. melléklet a 310/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelethez
- *A hulladékgazdálkodási terv szerkezeti felépítése és tartalmi elemei*
- 2.1.1.2. A hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó feltételek teljesülésével kapcsolatban - az adott tervezési terület vonatkozásában - a hulladékkörből kikerülő anyagok, illetve termékek éves becsült mennyiségét is meg kell adni (tonnában kifejezve).
- 3. melléklet a 310/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelethez
- *A megelőzési program szerkezeti felépítése és tartalmi elemei*
- 2.1.2. A hulladékképződés megelőzésére irányuló célkitűzéseket, feladatokat úgy kell meghatározni, hogy azok a következő eredmények elérését biztosítsák:
 - a) a környezetterhelés csökkentését;
 - b) az elsődleges nyersanyag- és az energiafelhasználás csökkentését; ...
 - e) a melléktermékek és a másodnyersanyagok nagyobb arányú felhasználását;
 - f) a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást;
 - g) a hulladékszegény gyártási technológiák és alternatív technológiák alkalmazását, továbbá a helyettesítő bemeneti alapanyagok felhasználását;
- ...

Léteznek meglévő, még alkalmazható vagy már módosított szabályok

20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről

4. számú melléklet a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelethez

A hulladéklerakó rekultivációjával, utógondozásával kapcsolatos követelmények

1.2.2. A végleges felső záróréteg rendszer felépítése és funkciója ...

A végleges felső záróréteg rendszer részei:

- a) kiegyenlítő réteg (0-50 cm) ...

Anyaga: kis mésztartalmú, homogén, nem kötött talaj, kohósalak vagy hulladékégető salakja, B3 alkategóriájú lerakó esetén jó gázvezető képességű talaj, kohósalak, hulladékégető salakja, aprószemcsés hulladék, külön jogszabályban meghatározott maradék hulladék vagy stabilizált biohulladék.

- b) gázvezető réteg (ha szükséges) ...
- c) szigetelőréteg (A kategóriájú lerakónál nem kell)
- d) szivárgó- és szűrőréteg ...

Anyaga: mosott kavics, a rézsűkön osztályozatlan homokos kavics vagy kőzúzalék, $k \geq 5 \times 10^{-3}$ m/s szivárgási tényezőjű aprított hulladék, amelyből vízzel nem oldódik ki kockázatos anyag (pl. szedezett gumihulladék, aprított inert hulladék), geodrén, geokompozit, illetőleg geotextília, amely csak a szűrőréteg anyaga lehet.

- e) fedőréteg

Funkciója: a csurgalékvíz minimalizálása, az alatta lévő rétegek védelme, a növényzet telepítéséhez szükséges, megfelelő környezet biztosítása.

A réteg többféle anyag egymás fölé rétegezésével készíthető. A szivárgó- és szűrőréteggel érintkező (20-30 cm vastagságú) gyökérzáró réteg erősen kötött vagy erősen kötőmelékes tömör anyag, célszerűen osztályozott építési-bontási hulladék. Ezt követi az (50-70 cm vastagságú) altalaj réteg, amely készülhet kis humusztartalmú talajból vagy stabilizált biohulladékból. A fedőréteg legfelső része a (mintegy 30 cm vastagságú) szervesanyagban gazdag talajréteg, amely a növények táplálását szolgálja. A természetes anyagú szigetelőréteg felett a szivárgó-szűrő réteg és a fedőréteg összvastagsága legalább 1,0 m legyen.

- f) vegetációs réteg

50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól

90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól

- ... talajvédelmi terv készítése szükséges a következő esetekben:
- ...
- *g)* a hígtrágya termőföldön történő felhasználásához az állattartás során keletkező egyéb szerves trágya kivételével,
- *h)* a szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználásához,
- *i)* a mezőgazdasági területek vízrendezéséhez,
- *j)* a nem mezőgazdasági eredetű, nem veszélyes hulladékok termőföldön történő felhasználásához,
- ...

36/2006. (V. 18.) FVM rendelet a termésmnövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról

- 6. *Talajjavító anyag*: a talaj kedvezőtlen tulajdonságainak megváltoztatására, illetve a kedvező tulajdonságok fenntartására szolgáló, iparilag előállított termésmnövelő anyag.
- 7. *Talajkondicionáló készítmény*: a talaj fizikai, kémiai, illetve biológiai tulajdonságaira kedvezően ható, iparilag előállított termésmnövelő anyag.

Engedélyezési eljárás kapcsán:

- 4/A. § (1) A veszélyes hulladéknak minősülő anyagok ártalmatlanításával keletkező alapanyagot tartalmazó termésmnövelő anyagok esetén az engedélyező hatóság a hulladék minőségétől függő további vizsgálatokat ír elő.

És léteznek elavult, nem korszerűsített megoldások

- 23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelet a biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről
- a régi Hgt. alapján!

OHT tervezetből

Az OHT tervezet, noha nem ad átfogó koncepciót, töredezett és aligha alkalmas távlati megközelítésre, mégis egyes elemeiben megjelenik a szükséges háttér egy része:

2.3. Kutatás – fejlesztés – innováció (K+F+I)

- A hasznosítási kapacitások kifejlesztésével a hulladékstátusz megszűnik és lehetővé válik egy más technológiában adalékanyagként, alapanyagként történő felhasználására

2.4.2. Ipari és egyéb gazdálkodói nem veszélyes hulladék (termelési hulladék)

2.4.2.3. Általános cselekvési irányok

- Hasznosítási lehetőségekre irányuló kutatómunka támogatása, majd a kutatások eredményeinek, és az alkalmazható hasznosítási módoknak elérhetővé tétele (pl. kiadványokban való közlése) az ipari szereplők részére
- Vonatkozó jogszabályok szükség szerinti felülvizsgálata

2.4.3. Mezőgazdasági és élelmiszeripari nem veszélyes hulladék

- A szakterület szempontjából érdekes kérdésként merülhet fel, hogy az adott hulladékáram mellékterméknek vagy hulladéknak tekinthető-e. Hulladék és melléktermék esetén ugyanis más-más eljárásjogi szabályokat szükséges alkalmazni, illetve más szakterület, hatóság érintett.

2.4.3.3. Általános cselekvési irányok

1. Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020:

- Ösztönözni kell a talajerő-utánpótlás természetes anyagainak és módszereinek elterjedését pl. szervesanyag-gazdálkodás fejlesztése, zöldhulladékból készült komposztok stb.

2.4.8. Biológiailag lebomló hulladék

- A biológiailag lebomló hulladékról szóló fejezet tárgyalásához elengedhetetlenül fontos az alapfogalmak megfelelő ismerete

OHT 2 (OMP)

A megelőzési program tervezete pedig rámutat a kapcsolódási pontokra:

4. Országos Megelőzési Program

• 4.1.3.2. Minőségi megelőzés

- A 2009 óta született szabályozások az emberi egészség és a környezet fokozottabb védelmét hivatottak biztosítani, egyes vegyi anyagok csökkentett mértékű felhasználásán, vagy ezek biztonságosabb anyagokkal való helyettesítésén keresztül. A munka folyamatosnak tekinthető és a legátfogóbb képet minderről az Európai Unió vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelet, a **REACH** (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals) nyújtja. A REACH harmonizálása más vegyianyag-relevanciájú jogszabályokkal szintén folyamatos
- A REACH (1907/2006/EK) számos eszközzel rendelkezik a vegyi anyagok által jelentett kockázatok kezelésére. Ezek közül az egyik a korlátozás, A REACH másik fontos eszköze a kockázatok kezelésére az engedélyezés. ...
- **4.1.3.4. Integrált szennyezés-megelőzés és csökkentés, elérhető legjobb technikák**
- Az IPPC – mely hazánkban is hosszú évek óta eredményesen működik - biztosítja, hogy a környezethasználó az elérhető legjobb technikák (a továbbiakban: **BAT** – Best Available Technology) alkalmazásával gondoskodjon a hulladék képződésének megelőzéséről, a képződött hulladék hasznosításáról, valamint a nem hasznosítható hulladék környezetszennyezést, illetve -károsítást kizáró módon történő ártalmatlanításáról

Alapvetően háromféle megoldás kínálkozik, ami eltérő szabályozást indukál, de egyben általában együttesen érvényesül:

- a hasznosított hulladék vagy melléktermék vagy megszűnt státuszú hulladék minőségére, összetételére, tilalmakra vonatkozó kritériumok meghatározása
- a felhasználás körülményeinek, feltételeinek (talaj állapota, stb,.), illetve tilalmaknak meghatározása
- az eljárás, a technológia követelményeinek meghatározása, technikai, gazdasági szempontok szerint

Itt is háromféle megközelítés lehet

- kiindulási pont
- technológia
- végpont

Ez tehát lehet a hulladék oldaláról történő szabályozás és a felhasználás oldaláról történő szabályozás, vagyis

- környezetvédelmi
- gazdasági (pl. fölhasználat)

megközelítés.

Különösen fontos, a fentiekre is figyelemmel, a meglévő minősítési, kockázatelemzési lehetőségek kihasználása, mint REACH, BAT, legjobb környezeti eredmény.

Egyértelmű, hogy nem lehet és nem is kell minden esetben fix követelményt meghatározni.

Jó példa erre:

A BIZOTTSÁG 2006. november 3-i 2006/799/EK
HATÁROZATA a közösségi ökocímke talajjavítóknak
történő odaítélésével kapcsolatban felülvizsgált ökológiai
kritériumok és a vonatkozó értékelési és ellenőrzési
követelmények megállapításáról

- *1. cikk*
- A „talajjavítók” termékcsoporthoz olyan, a talajhoz elsősorban a fizikai tulajdonságai megtartása vagy javítása érdekében *in situ* hozzáadandó anyagok tartoznak, amelyek javíthatják a talaj kémiai és/vagy biológiai tulajdonságait vagy aktivitását.

Melléklet

A kritériumok célja különösen a következők előmozdítása:

- - hulladék anyag gyűjtéséből, illetve feldolgozásából származó újrahasznosítható anyag felhasználásának és/vagy testületes anyag újrafelhasználásának ösztönzése, hozzájárulva ezáltal a végső ártalmatlanításnál (például hulladéklerakó) a szilárd hulladék mennyiségének csökkentéséhez,
- - a termék alkalmazásából eredő nehézfémek és más veszélyes vegyületek okozta környezeti károk vagy kockázatok csökkentése.

ÖKOLÓGIAI KRITÉRIUMOK

- 1. Alkotórészek
- A következő alkotórészek elfogadottak:
- 2. Veszélyes anyagok korlátozása
- 3. Fizikai szennyező anyagok
- 4. Nitrogén
- 5. A termék használhatósága
- 6. Egészség és biztonság
- 7. Csíráképes magok/propagulumok
- 8. A termékkel átadott tájékoztatás
- 9. Az ökocímkén megjelenő tájékoztatás

Vagy ugyancsak jó példa:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2011. július 6-i
691/2011/EU RENDELETE az európai környezeti-gazdasági
számlákról

- (12) Az integrált környezeti-gazdasági számlák rendszere (SEEA) a lehető legnagyobb mértékben szintetizálja és integrálja a környezeti-gazdasági számlák különböző kategóriáit. Általában véve mindezek a kategóriák kiszélesítik a költség, az eszközfelhalmozás és a tőkekészlet SNA-ban meglévő fogalmát azáltal, hogy fizikai értelemben további adatokkal egészítik ki ezeket, ekként lefedve a környezeti költségeket és a természeti értékek termelés során történő felhasználását, vagy azáltal, hogy e hatások pénzügyi értelemben történő szerepeltetésével módosítják a fogalmakat. Ezen az általános irányultságon belül a számos meglévő kategória jelentősen eltér egymástól a módszertan és az érintett környezeti probléma szempontjából.

Köszönöm a türelmet és a figyelmet!